

Selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä 2014

UPM noudattaa 1.10.2010 voimaan tullutta Arvopaperimarkkinayhdistys ry:n julkaisemaa Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodia, joka on julkisesti saatavana Arvopaperimarkkinayhdistys ry:n internetsivuilla osoitteesta www.cgfinland.fi. UPM noudattaa kaikkia koodin suosituksia.

UPM-Kymmene Oyj:n selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä tilikaudelta 2014 on laadittu Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodin suosituksen 54 mukaisesti. UPM esittää selvityksen toimintakertomuksesta erillisenä raporttina. Selvitys on nähtävissä yhtiön internetsivuilla (www.upm.fi) Sijoittajat-osion kohdassa Hallinnointi. Toimintakertomus esitetään UPM:n vuoden 2014 vuosikertomuksen sivuilla 70–79. Myös vuosikertomus on nähtävissä yhtiön internetsivuilla.

Hallituksen kokoonpano

Yhtiön hallitukseen kuuluu vähintään viisi ja enintään kaksitoista yhtiökokouksen valitsemaa jäsentä. Vuoden 2014 lopussa yhtiön hallitus koostui seuraavasta yhdeksästä, yhtiökokouksen 8.4.2014 valitsemasta jäsenestä:

Tämä on UPM-Kymmene Oyj:n selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä tilikaudelta 2014. UPM:n tarkastusvaliokunta on käsitellyt sen ja UPM:n tilintarkastaja PricewaterhouseCoopers Oy on tarkastanut, että selvitys on annettu ja että sen sisältämä taloudelliseen raportointiprosessiin liittyvien sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestelmien pääpiirteiden kuvaus on yhdenmukainen tilinpäätöksen kanssa. UPM:n vuoden 2014 vuosikertomuksen sivuilla 60–68 on kattavampi kuvaus yhtiön hallinto- ja ohjausjärjestelmästä.

Hallituksen jäsen	Hallituksen jäsen alkaen	Syntynyt	Koulutus	Kansalaisuus	Riippumattomuus ^{*)}	Päätoimi
Björn Wahlroos, puheenjohtaja	2008, puheenjohtaja vuodesta 2008	1952	Kauppätiet. tri	Suomi	Riippumaton yhtiöstä ja merkittävistä osakkeenomistajista	Sampo Oyj:n hallituksen puheenjohtaja
Berndt Brunow, varapuheenjohtaja	2002, varapuheenjohtaja vuodesta 2005	1950	Dipl. ekon.	Suomi	Riippumaton yhtiöstä ja merkittävistä osakkeenomistajista	Oy Karl Fazer Ab:n hallituksen puheenjohtaja
Matti Alahuhta	2008	1952	tekn. tri	Suomi	Riippumaton yhtiöstä ja merkittävistä osakkeenomistajista	Tekniikan tohtori
Piia-Noora Kauppi	2013	1975	OTK	Suomi	Riippumaton yhtiöstä ja merkittävistä osakkeenomistajista	Finanssialan Keskusliiton toimitusjohtaja
Wendy E. Lane	2005	1951	MBA (Harvard)	Yhdysvallat	Riippumaton yhtiöstä ja merkittävistä osakkeenomistajista	Lane Holdings, Inc:n hallituksen puheenjohtaja
Jussi Pesonen	2007	1960	dipl. ins.	Suomi	Ei-riippumaton yhtiöstä, riippumaton merkittävistä osakkeenomistajista	UPM-Kymmene Oyj:n toimitusjohtaja
Ari Puheloinen	2014	1951	Yleisesikuntaupseeri	Suomi	Riippumaton yhtiöstä ja merkittävistä osakkeenomistajista	Kenraali evp.
Veli-Matti Reinikkala	2007	1957	eMBA	Suomi	Riippumaton yhtiöstä ja merkittävistä osakkeenomistajista	ABB-konsernin Euroopan aluejohtaja
Kim Wahl	2012	1960	MBA, BA (Business Economics)	Norja	Riippumaton yhtiöstä ja merkittävistä osakkeenomistajista	Strømstangen AS:n hallituksen puheenjohtaja

^{*)} Hallituksen jäsenten riippumattomuus on arvioitu Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodin riippumattomuusvaatimusten mukaan (Suositus 15 – Riippumattomuuden arviointi).

Hallituksen tehtävät

Hallituksen ja sen valiokuntien tehtävät ja vastuut määrittää hallituksen ja valiokuntien työjärjestyksissä. Työjärjestykset ovat nähtävissä yhtiön internetsivuilla (www.upm.fi) Sijoittajat-osion kohdassa Hallinnointi.

Työjärjestyksensä mukaan hallitus käsittelee kaikki Suomen lainsäädännön nojalla sen vastuulle kuuluvat asiat. Suomen osakeyhtiölain mukaan yhtiön hallitus vastaa kirjanpidon ja varainhoidon valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä. Tämän lisäksi hallituksen vastuulla on muun muassa

- arvioida yhtiön strategista suuntaa ja päättää siitä
- hyväksyä yhtiön ja sen liiketoiminta-alueiden strategiset suunnitelmat ja arvioida suunnitelmien toteuttamista
- arvioida ja hyväksyä taloudelliset tavoitteet ja merkittävät yritys suunnitelmat ja -kaupat
- asettaa enimmäisrajat investoinneille, sijoituksille, divestoinneille ja taloudellisille sitoumuksille
- valvoa yhtiön strategisten ja toiminnallisten riskien hallintaa sekä sisäistä valvontaa
- nimittää toimitusjohtaja sekä johtajiston jäsenet ja hyväksyä heidän palkkansa ja palkkionsa
- määrittää osinkopolitiikka ja tehdä yhtiökokoukselle ehdotus maksettavasta osingosta.

Hallitus kokoontui vuoden 2014 aikana 11 kertaa. Jäsenet osallistuivat kokouksiin keskimäärin 99,0-prosenttisesti.

Hallituksen valiokuntien kokoonpano ja tehtävät

Hallitus on asettanut keskuudestaan kolme valiokuntaa: tarkastusvaliokunnan, palkitsemisvaliokunnan sekä nimitys- ja hallinnointivaliokunnan.

Alla olevassa taulukossa on tietoa valiokuntien kokoonpanosta, kokousten määrästä sekä jäsenten osallistumisesta kokouksiin vuonna 2014.

Tarkastusvaliokunta

Hallitus on määritellyt tarkastusvaliokunnan tehtävät Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodin suosituksen 27 mukaisesti.

Tarkastusvaliokunnan työjärjestyksen mukaan valiokunnan jäsenillä on oltava riittävä laskentatoimen ja taloudellisen raportoinnin asiantuntemus, joka voi perustua koulutukseen tai kokemuksen kyseisistä toiminnoista tai niiden valvonnasta. Nimitys- ja hallinnointivaliokunta arvioi tarkastusvaliokunnan jäsenten asiantuntemuksen ja pätevyyden vuosittain ennen kuin se suosittelee valiokunnan jäsenten nimittämistä hallitukselle.

Työjärjestyksensä mukaan tarkastusvaliokunnan päätarkoitus on

1. valvoa laskentatoimen ja taloudellisen raportoinnin prosesseja
2. valvoa tilintarkastusta sekä
3. avustaa hallitusta taloudelliseen raportointiin, sisäiseen valvontaan ja riskienhallintaan liittyvien asioiden valvonnassa.

Tarkastusvaliokunnan muihin tehtäviin kuuluvat

- sisäisen valvonnan, sisäisen tarkastuksen ja riskienhallinnan järjestelmien tehokkuuden valvonta
- tilintarkastajan pätevyyden ja riippumattomuuden arviointi
- tilintarkastajan valintaa koskevan ehdotuksen valmistelu
- sisäisen tarkastustoiminnan arviointi
- lakien ja säännösten asettamien vaatimusten sekä yhtiön toimintaohjeen (Code of Conduct) noudattamisen arviointi.

Palkitsemisvaliokunta

Palkitsemisvaliokunnan työjärjestyksen mukaan on toivottavaa, että valiokunnan jäsenillä on kokemusta liikkeenjohdon tehtävistä, johdon palkitsemisjärjestelmistä, työntekijöiden etuuksista ja henkilöstöasioista.

Työjärjestyksensä mukaan palkitsemisvaliokunnan päätarkoitus on

1. avustaa hallitusta toimitusjohtajan ja muiden toimitusjohtajalle suoraan raportoivien ylimmän johdon jäsenten arvioinnissa ja palkitsemisessa
2. valvoa yhtiön palkitsemisasioihin liittyviä menettelytapoja, palkitsemissuunnitelmia ja -ohjelmia ja
3. arvioida ylimmän johdon seuraajasuunnitteluun liittyviä menetelmiä.

Nimitys- ja hallinnointivaliokunta

Nimitys- ja hallinnointivaliokunnan työjärjestyksen mukaan on toivottavaa, että valiokunnan jäsenillä on kokemusta yhtiöiden hallinnoinnista, liikkeenjohdosta, henkilö- ja henkilöstöjohtamisesta ja organisaatiokäyttäytymisestä.

Työjärjestyksensä mukaan palkitsemisvaliokunnan päätarkoitus on

1. etsiä hallituksen jäseniksi sopivia henkilöitä
2. valmistella hallituksen jäsenvalintoja tai jäsenten uudelleenvalintaa koskeva ehdotus yhtiökokousta varten
3. valmistella hallitusten jäsenten palkitsemista koskeva ehdotus yhtiökokousta varten
4. etsiä toimitusjohtajaksi sopivia henkilöitä
5. kehittää yhtiön hallinnointiperiaatteita (eli hallituksen työjärjestystä) ja tehdä niitä koskevia suosituksia hallitukselle sekä
6. arvioida säännöllisesti yhtiön hallinnointikokonaisuutta.

Lisäksi valiokunta auttaa hallitusta valvomaan suomalaisten listayhtiöiden hallituksen jäseniin sovellettavien riippumattomuusvaatimusten noudattamista ja arvioimaan hallituksen jäsenten mahdollisuutta paneutua ja käyttää riittävästi aikaa yhtiön asioiden hoitamiseen. Valiokunnan tehtävänä on myös valiokuntien jäsenten riippumattomuuden ja pätevyyden vuosittainen arviointi.

HALLITUKSEN VALIOKUNNAT

Valiokunnat	Tarkastusvaliokunta	Palkitsemisvaliokunta	Nimitys- ja hallinnointivaliokunta
Jäsenet	Piia-Noora Kauppi (pj.) Wendy E. Lane Kim Wahl	Berndt Brunow (pj.) Matti Alahuhta Veli-Matti Reinikkala	Björn Wahlroos (pj.) Matti Alahuhta Ari Puheloinen
Kokousten määrä	5	3	4
Osallistumisprosentti	100	100	100

Toimitusjohtaja

UPM:n hallitus nimittää toimitusjohtajan ja päättää hänen toimitusjohtajasopimuksensa ehdoista. Jussi Pesonen, dipl.ins., s. 1960, on toiminut UPM-Kymmene Oyj:n toimitusjohtajana tammikuusta 2004 lähtien. Lisäksi hän on maaliskuusta 2007 alkaen kuulunut UPM:n hallitukseen.

Toimitusjohtaja vastaa hallitukselle esitettävien yleisten strategia- ja liiketoimintasuunnitelmien kehittämisestä sekä yhtiön juoksevasta hallinnosta ja johtamisesta hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti.

Toimitusjohtaja vastaa yhtiön kirjanpidon lainmukaisuudesta ja varmistaa, että varainhoito on järjestetty luotettavasti. Toimitusjohtaja toimittaa hallitukselle tarvittavat tiedot sen tehtävien hoitamista varten.

Toimitusjohtaja voi ryhtyä epätavallisiin tai luonteeltaan tai laajuudeltaan mittaviin toimenpiteisiin vain hallituksen valtuuttamana, paitsi jos hallituksen hyväksynnälle tarvittava aika aiheuttaisi yhtiölle tilanteen, jossa yhtiön toiminnalle aiheutuu olennaista haittaa; tällöin toimitusjohtajan on neuvoteltava toimistaan etukäteen hallituksen puheenjohtajan kanssa.

Taloudelliseen raportointiprosessiin liittyvä sisäinen valvonta ja riskienhallinta

UPM:n hallitus on hyväksynyt yhtiön riskienhallintapolitiikan, joka asettaa riskienhallinnan periaatteet, roolit ja vastuut konsernin organisaatiossa ja määrittelee riskienhallintaprosessit.

UPM:n sisäisen valvonnan viitekehys perustuu COSO:n (The Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission) julkaisemaan sisäisen valvonnan viitekehykseen. Vuoden 2014 aikana UPM siirtyi käyttämään taloudellista raportointia koskevaa päivitettyä COSO 2013 –viitekehyttä.

UPM:n sisäisen valvonnan viitekehysten rakenne on määritelty käyttäen ylhäältä alaspäin etenevää (top-down) riskiperusteista lähestymistapaa.

Taloudellista raportointia koskeva sisäinen valvontajärjestelmä on osa UPM:n sisäisen valvonnan kokonaisviitekehyttä.

Sisäisen valvonnan tehokkuus varmistetaan myös käytettäessä ulkopuolisia palveluntoimittajia.

UPM:n sisäisten kontrollien kehittymisestä arvioidaan joka toinen vuosi, ja arvioinnin tulokset raportoidaan tarkastusvaliokunnalle.

UPM:n taloudellista raportointia koskevan sisäisen valvontajärjestelmän viisi osatekijää ovat:

Valvontaympäristö

Yhtiön arvot ja toimintaohje muodostavat sisäisen valvonnan perustan ja määrittävät sisäisen valvonnan luonteen UPM:ssä.

Viitekehysten osa-alueita ovat

- konsernitason rakenne
- konsernitason prosessit
- konsernitason kontrollit
- liiketoiminnan ja tukitoimintojen kontrollit.

Hallituksen tarkastusvaliokunta seuraa konsernin sisäistä valvontaa.

Riskien arviointi

UPM:n riskien arviointi taloudellisen raportoinnin osalta pyrkii tunnistamaan ja arvioimaan merkittävimmät riskit, jotka vaikuttavat taloudellisen raportoinnin sisäiseen valvontaan konserniyhtiöissä, liiketoiminta-alueilla ja prosesseissa. Riskien arvioinnin tuloksena syntyneitä kontrollitavoitteita käytetään sen varmistamiseen, että taloudelliselle raportoinnille asetetut keskeiset vaatimukset täyttyvät, ja ne muodostavat perustan riskien hallintatavalle eri kontrollirakenteissa. Riskien arviointi sekä siihen perustuvat suunnitellut kontrollitoimet ja kontrollitavoitteet päivitetään vuosittain. Riskien arvioinnin kehittymisestä sekä suunnitelluista ja toteutetuista toimista raportoidaan säännöllisesti tarkastusvaliokunnalle.

Valvontatoiminta

Yhtiö on kehittänyt ja ottanut käyttöön kattavan sisäisen valvonnan järjestelmän, joka sisältää liiketoiminnan ja taloudellisen raportoinnin prosessit. Yhtiön taloushallinto johtaa keskitetysti sisäistä valvontaa vuosittaisen aikataulun sekä määritettyjen roolien ja vastuiden avulla. Kunkin yksikön tai funktion päällikön on järjestettävä oman yksikkönsä tai organisaationsa sisäinen valvonta. Yhtiön taloushallinto vastaa liiketoiminta-, funktio- ja yksikkötason kontrolliprosessien valvonnasta. Kontrollien perustamisella ja yhtenäisillä testaus- ja seurantaprosesseilla pyritään varmistamaan, että mahdolliset virheet ja poikkeamat estetään tai havaitaan ja korjataan.

UPM:N SISÄISEN VALVONNAN PUOLUSTUSLINJAT

UPM:n sisäistä valvontajärjestelmää voidaan kuvata puolustuslinjamallilla, jota noudatetaan UPM:n riskienhallinnassa ja valvontaprosesseissa.

UPM:n hallintoimien yhteisten toimintojen kontrollit suoritetaan ja testataan samaan tapaan kuin UPM:n muissa yhtiöissä. Muihin kuin UPM:n hallintoimien yhteisiin toimintoihin ei sovelleta UPM:n sisäisiä kontrolliprosesseja. Kaikilta yhteisiltä toiminoilta pyydetään vuosittain vahvistus laskentatoimen vaatimusten ja taloudellisen raportoinnin kontrolliprosessien asianmukaisuudesta.

Olenainen osa sisäistä valvontaympäristöä on UPM:n tietoteknologiasovellusten ja infrastruktuurin valvonta. Erityisten sisäisten kontrollien tavoitteena on taata UPM:n tietoteknologiaratkaisujen luotettavuus ja tehtävien eriyttäminen IT-ympäristössä.

Konsernin laskentaohjeet asettavat vaatimukset taloudelliselle raportoinnille konsernitilinpäätöksen laatimista varten. Yhtiön taloushallinto määrittelee liiketoimintaprosessien kontrollipisteet, ja sisäiset kontrollit toteutetaan taloudellisen raportoinnin kokonaisprosessissa. Säännölliset kontrollitoimenpiteet ovat olennainen osa kuukausittaista ja neljännesvuosittaista raportointiprosessia. Kontrollitoimenpiteet sisältävät tarvittavat täsmäytyslaskelmat ja analyttiset tarkistukset, joilla varmistetaan raportoinnin oikeellisuudesta.

Kontrollien riskien arvioinnista ja prosessitason kontrollitesteistä saadut tulokset analysoidaan ja raportoidaan tarkastusvaliokunnalle.

Viestintä

Sisäiset kontrollit dokumentoidaan ja arkistoidaan sisäisen valvonnan tietokantaan. Sisäistä valvontaprosessia tarkastellaan säännöllisesti, ja sisäisiä kontrolleja muutetaan tarvittaessa. Sisäisen valvontaprosessin vastuuhenkilöt huolehtivat säännöllisestä viestinnästä ja antavat yksityiskohtaisia määritelmiä kontrollitoimenpiteistä ja tehokkaan sisäisen valvonnan minimivaatimuksista.

Seuranta- ja valvontatoimenpiteet

Hallitus, tarkastusvaliokunta, toimitusjohtaja, konsernin johto, taloushallinto sekä liiketoiminta-alueet ja konserniyhtiöt vastaavat seurannasta ja varmistavat siten sisäisen valvonnan tehokkuuden taloudellisen raportoinnin osalta. Riskienarviointiprosessin ja kontrollien tehokkuutta arvioidaan jatkuvasti eri tasoilla. Seurantaan ja arviointiin sisältyy kuukausittaisen ja neljännesvuosittaisen talousraporttien seuranta suhteessa budjettiin ja tavoitteisiin, tunnuslukuihin ja muihin analyttisiin menettelyihin.

Sisäiset tarkastajat seuraavat ja hyödyntävät riskien arviointia ja johdon valvontatyön testituloksia. Sisäisen valvonnan suunnitelma ja kontrollitestausten tulokset dokumentoidaan, ja ne ovat sisäisten ja ulkoisten tarkastajien sekä johdon käytettävissä vuosittain prosessin aikana. Tulokset raportoidaan tarkastusvaliokunnalle, liiketoiminnan johdolle sekä kontrolleista vastuussa oleville henkilöille.

Suoritusta arvioitaessa arvioidaan myös sisäiset kontrollit. Yhtiö- ja liiketoimintatason kontrollerit vastaavat vastuullaan olevien sisäisten kontrollien valvonnan tehokkuudesta. Itsearviointina suoritettu testaus on UPM:ssä yleistä. Keskeisiä kontrolleja testataan säännöllisesti myös riippumattomien testaajien toimesta. Sisäinen tarkastus vertaa tarkastustyötään valvonnan testituloksiin. Ulkoiset tilintarkastajat arvioivat ja testaavat UPM:n sisäisiä kontrolleja osana tilintarkastustyötä. Tilintarkastajien havainnot ja suositukset otetaan huomioon sisäisen valvonnan ylläpito- ja kehitystyössä.